Organi Komiteti Markaziji partijaji komunistiji (ʙ) Ūzʙekiston
Орган Центрального комитета коммунистической партии (б) Узбекистана
На местно-еврейском языке

Proletarhoji hamaji mamlakatho, jak şaveton!

BAJROQI MIHNAT

FEVRAL
6
JAKŞAMBE
soli 1938
№ 31 (2058)

20-solagiji RKKA-ro ʙo tajorihoji zūr peşvoz megirem

Mamlakati ʙuzurgi sotsialisti, ki ʙu dar tahti raʙʙariji partijaji Lenin—Stalin va dūstiji hamaji milatho ʙo qadamhoji kalon ʙa komunizm rafta istodast, ʙa 20-solagiji Armijaji Surxi Raʙociju—Dehqoni va Floti Harʙi—Darjoji tajoriji zūr dida istodast. Armijaji Surxi ʙo partijaji Lenin—Stalin taşkil doda şuda, tarʙija girifta istodagi, dar mudati 20 soli istuqomati xud to rafta ʙoquvat şuda, sarhadhoji mamlakati soveti va mihnati oromi mihnatkaşhoji vatani sotsialistiro ʙo huşjoriji ʙolşeviki posʙoni karda istodast.

Xalqi ozodi vatani sotsialisti Armijaji Surxi Raʙociju—Dehqoniro dūst doşta dojim ʙa on jordam rasonda, hozir ʙa 20-solagiji on tajorihoji zūr dida istodast.

Rafiq Stalin dar soli 1928 dar Plenumi ʙa munosiʙati 10-solagiji Armijaji Surxi soveti dar Moskva ʙuda guzaştagi dar ʙoʙati se xususijati armijaji mo, nazar ʙa armijaji kapitalisti doştagiro gufta guzaştagijast.

Xususijati jakumi on əiʙorat az inast, ki Armijaji Surxi mo—Armijaji raʙociho va dehqonhoji ozod şuda hisoʙ mejoʙad, armijaji revoljutsijaji Oktjaʙr, armijaji diktaturaji proletariat hisoʙ mejoʙad. Peş az revoljutsijaji Oktjaʙr dar Rosija va hozir dar mamlakathoji kapitalisti armijaji ʙa manfiəati pomeşcikho va kapitalistho kor mekardagi mavçudast va on harakati revoljutsioniji raʙociho va dehqonhoro zer mekunad. Armijaji Surxi mo ʙoşad, ʙaroji hukumati raʙocihoju dehqonho va diktaturaji proletariatro mustahkam kardan xizmat mekunad.

Xususijati dujumi on əiʙorat az inast, ki Armijaji Surx dar ʙajni xalqi mamlakati mo oʙrūju əizati kalon doşta va ʙaroji xalqi mo xizmat mekunad. Peş va hozir ham dar mamlakathoji kapitalisti armija ʙa ruhi şovenizm ʙa ruhi va milathoji kamquvatro zer kardan tarʙija doda meşud va tarʙija doda şuda istodast. Armijaji Surxi mo ʙaroji tamoman muhofizat kardani xalqhoji vatani mo va ʙo onho jakdil şudan va respuʙlikahoji ozodi ʙa Soveti Sojuz doxil şudagiro to rafta mustahkam kardan xizmat mekunad.

Xususijati sejumi on əiʙorat az inast, ki Armijaji Surxi mo ʙa ruhi internatsionalizm soxta şuda va tarʙija doda şuda istodast. Armijaji kapitalisti ʙoşad ʙa ruhi ʙa mamlakathoji digar ʙa raʙocihoju dehqonhoji mamlakathoji digar avzoəi duşmani doştan tarʙija doda şuda istodast.

Amo Armijaji Surxi mo az rūzi avali ʙunjod şudani xud ʙa ruhi internatsionalizm, xalqhoji digarro hurmat kardan, ʙa raʙocihoji mamlakathoji digar muhaʙat doştan va dar ʙajni xalqho oromiro mustahkam nigoh doştan, tarʙija doda şuda istodast.

Marşali Sojuzi Soveti, polkovodetsi oʙanin va hamkori nazdiktarini vozdi ʙuzurg rafiq Stalin, komisari xalqiji mudofiəaji SSSR rafiq Voroşilūv dar xususi armijaji mo cunin guftagijast:

«Armijaji mo ʙaroji vatani sotsialistiro muhofizat kardan istuqomat mekunad. Gosudarstvoji mo, ki atrofi onro imperialisthoji duşman davra giriftagijand, ʙe armijaji az har çihat naqz jeroqpūş va mustahkam ʙudagiji xud jak rūz ham istuqomat karda nametavonad. Binoʙarin, partijaji mo, TsK-ji on va vozdi mo rafiq Stalin hama vaqt ʙa Armijaji Surx diqati kalon mondagi hastand va monda istodin».

Mamlakathoji faşisti ʙaʙonakovi karda, ʙaroji mamlakati sotsialistiji mo huçum kardan devonavor tajori dida istodin. Amo mamlakati mo ʙaroji ʙa zarʙaji duşman ʙo zarʙaji sarnagunona çavoʙ gardondan tajorast.

Rafiq **Molotūv** dar suxani xud dar Sesijaji jakumi Çeqzaniji jakumi Soveti Ɵoliji SSSR cunin guftagijast:

«Soxti sovetiji mo qudratdorast va ʙoz purqudrattar şudan mexohad, az duşmanho dastnoras şudan mexohad. Az in mo maəno meʙurorem, ki ʙa mo Armijaji Surxi zūr darkorast va ʙa mo floti zūri Harʙi—Darjoji darkorast».

20-solagiji Armijaji Surx va Floti Surxro jak cand rūz mond. 20-solagiji taərifzeʙi Armijaji Surx va Floti Surx əidi tamomi xalqhoji Sojuzi Soveti meʙoşad. Hamaji mo ʙojad ʙaroji jod giriftani taərix va taşkil doda şudani Armijaji Surx va qahramon ji Armijaji Surx kūşiş kunem. Baroji in maqsad dar çojho, dar maçlishoji serodam dar xususi Armijaji Surx dokladho, lektsijaho va caqcaqho guzarondan darkorast. Temaho dar in xusus xelo ʙisjorand, onho dar qarori TsK VLKSM, TsS Osoaviaximi SSSR va RSFSR «dar ʙoʙati ʙa 20-solagiji RKKA va Floti Harʙi—Darjoji tajori didan» nişon doda şudagijand. Qarori mazkur dar gazetaji mo az 4-umi fevral cop şudagi meʙoşad.

Vazifaji imrūzaji hamaji mo dar çojho taşkilothoji çaməijatiji Osoaviaximro to rafta mustahkam karda, ʙa holati on xalqro az korhoji harʙi oşno kardan meʙoşad.

Harakathoji harʙi dar Xitoj

DAR XITOJI MARKAZI

XANKOU, 2 (TASS). Pagohiji 1-umi fevral askarhoji xitoj dar ucastoki çanuʙiji rohi ohani Tjantszin—Pukou aksulhuçumro ʙoz sar kardin. Dar rajoni samti çanuʙu-qarʙtari Linxuajguna ham zanozaniho ʙoz sar şudin. Kūpruki rohi ohani ʙoloji rūdxonaji Xuajxe ʙudagiro xitojho vzriv kardin. Qişloqi dar nazdi kūpruk ʙudagi dar dasti askarhoji xitoj meʙoşad. Dar tamomi ucastoki front 90 hazor askari japonro çamə karda şudast. Barʙodhoji japonho dar zanozanihoji oxirini dar hamin rajon şuda guzaştagi ʙa 6 hazor odam merasad.

Dar mudati rūzhoji oxirin dar çanuʙtari Nankin dar rajoni şahri Xesjan zanozanihoji zūr guzaşta istodin. Şahr du karat az dast ʙa dast guzaştast.

Çavqijati askarhoji japon dar çanuʙtari Uxu ʙa çoniʙi rūdxona tang karda şudast. Gazetahoji xitoji maəlumot doda istodin, ki partizanho ʙa Uxu zada daromada, dar vokzal amʙorhoji japoniro vzriv kardin.

*

ŞANXAJ, 2 (TASS). Cixele ki gazetaji «Tszinʙao» maəlumot medihad, aeroplanhoji japoni dar vilojati Czetszjan şahri Ninʙoro xelo zūr ʙa taki ʙomʙa giriftin. Jak cand odam kuşta şuda, rohi ohan vajron şudast.

DAR XITOJI ÇANUBI

LONDON, 3 (TASS). Muxʙiri dar Gonkong ʙudagiji gazetaji «Tajms» menavisad, ki dar Kanton avozahoje xelo pahn şuda istodin, ki japonho dar rūzhoji nazdiktarin dar Xitoji Çanuʙi harakathoji harʙiro sar kardani ʙudin. Muxʙir nişon doda meguzarad, ki dar natiçaji huçumhoji japonho dar vilojathoji Guandun va Guansi harakati antijaponi ʙoz ham zūr şudast va hukumathoji vilojati ʙaroji ʙa japonho muqoʙilijati xelo qatəi kardan, tajoriji harʙiro zūr kardin.

—oOo—

DAR FRONTHOJI ISPANIJA

(Muvofiqi maəlumothoji TASS az Pariz dodagi)

FRONTI MARKAZI

Muvofiqi maəlumoti Gavas, dar fronti Madrid, əosiho 3-umi fevral dar sektori Karaʙancel ʙaəze pozitsijahoro zeridast kardani şuda, dar vaqti huçumhojaşon Madridro xelo zūr ʙa taki ūqi artilerija giriftin. Paron-paroniji artilerijagi şuda guzaştast. Ba kūcahoji Madrid qariʙi 30 snarjadi əosiho qaltidast va 10 snarjad ʙa rajoni ʙinoji vakolatxonaji Frantsija, az davri on 100 metr əoqiʙtar, omada xūrdast. Jak snarjad ʙomi vakolatxonaro teşuk karda, amo nakafidast.

Dar sektori Lozoj (az Madrid dar samti şimol) əosiho ʙaroji pozitsijahoji du rūz peş respuʙlikaciho zeridast kardagiro gardonda giriftan, harakathoji ʙe muvafaqijat kardin.

FRONTI ŞARQI (ARAGON)

Cixeleki Gavas maəlumot medihad, əosiho dar mudati haftaji oxirin dar vaqti dar sektori Singra (az Teruel dar samti şimolu-qarʙ) harakathoji harʙi kardan, ʙa raxshoji peşçang 7 divizija ovardin. Lekin onho jagon vaçaʙ teritorijaji respuʙlikaciho ʙand kardagiro zada girifta natavonistin.

FRONTI ÇANUBI

Muvofiqi maəlumoti rasmiji az Barselona doda şudagi, əosiho dar sektori Penjaroja (az Kordūva dar samti şimolu-qarʙ) jak qator huçum kardin, ki onho ʙa muqoʙilijati xelo zūri askarhoji respuʙlikoni voxūrdin. Dar punkthoji digar respuʙlikaciho ʙa maskançoji əosiho huçumi zūr karda istodin.

HARAKATI AVIATSIJA

Muvofiqi maəlumoti Gavas, əosiho ʙa taki ʙomʙa giriftani şahrho va qirandoxtani xalqi grazdaniji Ispanijaji respuʙlikoniro ʙas nakarda istodin. 2-umi fevral onho ʙa punkthoji sokindori vilojati Ueska du karat huçum kardin. Dar natiçaji huçumho 8 odam kuşta şuda, qariʙi 30 odam jerador şudast.

Pagohiji 3-umi fevral 3 aeroplani əosiho ʙa şahri Figeras (nazdi sarhadi Frantsija) 20 ʙomʙa partoftast, 9 odam kuşta şuda, 50 odam jerador şudast. 9 havli xaroʙ şudast. Baəd az Figerasro ʙa taki ʙomʙa giriftan, aeroplanhoji faşisti dar ʙoloji sarhad parvoz karda, ʙa ʙoloji teritorijaji Frantsija guzaşta, rū ʙa çoniʙi darjoji kuşod karda, pinhon şudin. Rūzi 3-umi fevral 3 aeroplani tipi «Junkers» ʙa ʙelu-ʙeşi Reus (dar nazdiktari Taragona) 25 ʙomʙa partoftast.

Dar natiçaji ʙomʙapartovi jak odam kuşta şuda, du nafar jerador şudast.

*

BARSELONA, 4 (TASS). Dar mudati janvar dar fronti Andaluzija az lageri əosiho ʙeştar az 100 gureza ʙa tarafi respuʙlikaciho guzaştast.

2-umi fevral dar fronti Madrid 14 gureza ʙa tarafi respuʙlikaciho guzaştast.

—o—

Ba korami ʙarinç tajori dida şavad

Imsol dar Ūzʙekiston dar majdoni 75 hazor gektar zamin ʙarinç korida meşavad. In az soli guzaşta 15 hazor gektar zijod meʙoşad. Korami ʙarinç asosan ʙa hisoʙi ʙa kor darovardani zaminhoji saxtu qūruq zijod karda meşavad. Dar rajoni Mirzocūl ʙori aval ʙarinç korida meşavad. Dar rajoni Circiqi mijona majdoni korami ʙarinç jak ʙarʙar zijod karda meşavad.

Narkomzemi ŪzSSR ʙaroji korami ʙarinç hole ham tajorigariji lojiqanda didanro sar nakardast. Majdonhoji koramro ʙaroji har rajon alohida aniq karda naşudast. Kadom ucastok ʙaroji korami ʙarinç doda şudanaşro, hanuz ʙisjor kolxozho namedonand.

Dar kolxozho hamagi 67 hazoru 686 tsentner şoliji uruqiro qaram karda mondagijand, ki in 64,3 protsenti uruqi darkori meʙoşad. Rajonhoji ʙarinçkoriji atrofi Zarafşon ʙa korami ʙarinç tajorigari nadida istodin. Kolxozhoji in rajonho faqat 31 protsenti uruqi korami şoliro qaram karda mondagijand. Rajoni asosiji ʙarinçkoriji Çomʙoj faqat 18 protsenti uruqi koramro tajor kardagijast.

Dar skladhoji tresti Zagotzerno hajakaj 32 hazor tsentner uruqi sortiji korami şoliro çudo karda mondagijand. Lekin trest to alvaqt dar jagon rajon ʙa aliş kardani şoliji uruqi nadaromadast.

Hamaji fondhoji uruqi şoliro qaram karda mondan va şoliji muqarariro ʙa uruqi aliş kardan—vazifaji avalini kolxozhoji ʙarinçkor meʙoşad. Narkomzem voçiʙast, ki dar mudati rūzhoji nazdik plani korami ʙarinçro ʙa kolxozho rasonad, matlaʙ ki kolxozho ʙa sarvaqtaş ʙa koram tajorigari ʙinand.

(UzTAG).

KARJERISTHORO TO BA OXIR FOŞ MEKUNEM

KATAQŪRQON. **(Az ʙrigadaji mo).** Maəlumast, ki korkunhoji durūjaji ʙa idorahoji soveti daromada kor karda istodagi, odamhoji dilsofro ʙa tarafi xud kaşidani meşavand. Onho harakathoji xudro az gunahkorkuniho ozod kardan muhofizat kardani meşavand, matlaʙ ki xudro cun odami huşjor muhofizat kunand. Baroji hamin odami durūja gunohhoji ʙa gardani xud ʙudagiro durūq hisoʙ mekunad. Inxel korkuni karjerist, nomi xudro ʙurovardani şuda, ʙo jagon sançiş ʙajni əoma vohima meandozad va ʙe asos ʙo ʙaʙuksari şavqun meʙardorad.

Plenumi janvariji TsK VKP(ʙ) az hamaji taşkilothoji partijagi va rahʙarhoji onho talaʙ mekunad, ki huşjoriji ʙolşevikiji əomaji partijagiro harçoniʙa ʙaland kunand, hamaji duşmanhoji ixtijori va ʙe ixtijoriji partijaro foş kunand va to ʙa oxir reşakan kunand.

In talaʙi partijaro har jak grazdanini mamlakati sotsialisti ʙo sarʙalandi içro kardanaş zarurast. Afsūs, ki dar ʙaəze çojho ahvol tamoman digarxelast. Xususan kolektivi muəalimhoji maktaʙi jahudigiji Kataqūrqon vazifaji əizatgini xud, tarʙijaji komunistiji ʙacahoro dar jak cert monda ʙo masalahoji heçupuc, vajroniandozi va az puşti jakdigar ʙūhtonʙurori maşqul karda istodast. Baroji fakthoji in ahvoli ʙetartiʙiro tasdiq kardan pedsoveti 31-umi janvar ʙo davomati vakili gorONO rafiqa Avdejeva va sekretari gorkom komsomoli Kataqūrqon rafiq Taqojūv guzaronda şudagi, guvohi doda metavonad.

Muəalimi geografija va Konstitutsija Katajūv dar kori xud jak cand kamʙudiho dorad. Muəalimho Jishoqʙojūv, Iljovujūv va digarho kamʙudihoji Katajūvro dar in pedsovet ʙo jak ʙori digar muçarah karda dodand.

Katajūv cun «komsomolets» ʙa tanqid toqat nakarda, az puşti muəalimho Jishoqʙojūv, B. S. Solomūv gaphoji ʙofta ʙurovarda, tanqidi onho kardagiro zer mekunad. Ū jak cand muəalimhoji çavon va kamtaçriʙa: Ş. Jishoqūv, Ɵ. Hajimūv, M. Şalamūjūv va digaraşonro ʙo har xel hilaho ʙa taəsiri xud girifta, ʙa çoji korhoji əamali guzarondan, ʙa korhoji karjeristiju vajroniandozi maşqul meşavad.

Cunonci dar gazetaji «Bajroqi Mihnat» az 18-umi nojaʙri soli guzaşta dar ʙoʙati kamʙudihoji maktaʙi jahudigiji Kataqūrqon ʙo sarlavhaji «Maktaʙi Kataqūrqon giriftori kamʙudijast» maqola ʙuromada ʙud. Dar on maqola jak qator kamʙudihoji soli taəlimi 1936/37-umi maktaʙi mazkur dar maçlisi pedsovet rūjikor karda şudagi, nişon doda şuda ʙud. Avtori maqola dar in ʙoʙat direktori soʙiqi maktaʙ Katajūvro ʙerahmona tanqid kardagijast.

Dar haqiqat avtori maqola haqast. Talaʙaho az ʙoloji sifati taəlim va daraçaji əilmi muəalimho past ʙudan, dar çihati guzaştani programa ʙa qiniho vo xūrda istodin.

Dar natiçaji sançiş maqolaji ʙuromadagi tasdiq şudagijast. Amo Katajūv ʙa in tanqid, cun komsomolets nazar nakarda, xudro muhofizat kardani şudagijast. Ū ʙaroji in jak çavqijat muəalimhoro ʙa davri xud çamə karda, ʙa korhoji iqvogari dast mondagijast. Ū avtorhoji maqolaro gumon ʙurda, inro az B. S. Solomūv va U. Jishoqʙojūv donista, muəalimhoji digarro ʙa muqoʙili onho çang meandozad. Katajūv ʙajni muəalimho vajroni andoxta, az puşti muəalimho Solomūv va Jishoqʙojūv ʙa hama çojho materialhoji ʙūhton dodanro sar mekunad. Boz ū ʙo cunin usule kor meʙarad, ki az puşti onho ʙūhton ʙurovarda ʙa idorahoji daxldor xudaş ʙo dasti xud material navista, sari muəalimhoji çavon—Ɵ. Hajimūv, Şalamūjūv va Jishoqūvro gardonda, ʙa materialhoji navistageş xudaş dast namonda, faqat onhoro dast memonad.

Katajūv hato dar gazetahoji «Pravda Vostoka» va «Bajroqi Mihnat» menavisad, ki gūjo maqolaji dar gazetaji az 18-umi nojaʙri soli 1937-umi «Bajroqi Mihnat» ʙuromadagi notūqri ʙoşad. Pedsovet gūjo heç guzaronda naşuda ʙoşad. Va ū gūjo ʙe gunoh ʙoşad. Avtorhoji in maqola (az rūji gumon ʙurdani Katajūv rafiqho S. B. Solomūv va U. Jishoqʙojūv) odamhoji pur xijonat ʙudin. Katajūv az puşti U. Jishoqʙojūv ʙūhton ʙurovarda hato ū ʙo duşmanhoji xalq əaloqa doşta, har rūz ʙa mastgavi havora ʙuda, ʙa darsho ham mast şuda meʙijojad gufta Jishoqʙojūvro ʙajʙdor kardani meşavad. Xudi ū in materialro navista, xudaşro cert girifta, ʙa in material dast namondagijast.

31-umi janvar dar pedsovet muəalimho Hajimūv Ş. Jishoqūv va digaraşon ʙūhton ʙudani fakthoji dar on xat ʙa muqoʙili Solomūv, va Jishoqʙojūv navista şudagiro isʙot kardand.

Ɵoqiʙati ʙadi korhoji Katajūv kardagi ʙa nazar namojonast. Maktaʙ hole ham kamʙudihoji kalon dorad. Cunonci jagon muəalim ʙaroji ʙaland ʙardoştani daraçaji əilmi xud harakat nakarda istodast. Şumoriji talaʙaho rūz ʙa rūz kam şuda istodast. Dar mudati 5 moh dar maktaʙ 4 marotiʙa direktor digar şudagi meʙoşad. Dar inço voqiəahoji dam ʙa dam digar şudani muəalimho ham dida meşavand.

Dar maktaʙ ʙajni talaʙaho kori tarʙijaji komunisti ʙa daraçaji past meʙoşad. Gazetaji devori ʙa sarvaqtaş ʙurovarda nameşavad. Muəalimho dar rūzhoji kanikuli zamistoni ʙo hamrohi ʙacaho kor naʙurdin. Dar ʙoʙati ʙinoji maktaʙ hoçati gap zadan ham nest. Toʙistoni soli 1937 ʙaroji remonti serxarçi maktaʙ heç ahamijat doda naşudast.

Be şuʙhajast, ki tamomi in kamʙudiho ʙa sifati taəlim va ʙa kori maktaʙ zarar rasondagijast.

Baroji ahvoli maktaʙi mazkurro ʙehtar kardan gorONO va gorkom komsomoli Kataqūrqon ʙojad corahoji darkori ʙinand. Gorkom komsomol Katajūvi karjerist va vajronkorro ʙa çavoʙgariji saxt kaşad.

J. Jishoqūv.

Grupaji raʙocihoji sovxozi Dalverzin ʙaroji ʙa munosiʙati 20-solagiji RKKA normaji paraşjutiji daraçaji dujumro dodan dar Toşkand omadand.
Dar surat: az cap Ivanūva, Muminūv, Jevdokimūv va komandiri otrjad Ognjūv ʙa nazdi aeroplani aeroklubi Toşkand.
Foto **Kotlarevskij**.

DAR LAGERI PAPANIN AHVOL BEHTAR ŞUD

STANTSIJAJI «POLJUSI ŞIMOLI»

2-UMI FEVRAL. SOƏATI 2 VA 18 MINUTA (RADIO). Çojistodi stantsijaji poljariji Papanin—gradusi 74 minutaji 03 sari şimoli, gradusi 17 minutaji 30—duriji qarʙi meʙoşad. Sogu-salomatem. Ahvol ʙehtar şud.

PAPANIN.

Būroni zūr sust şuda istodast

MAƏLUMOTHOJI METEOROLOGI AZ JAXZORI SAJRKUNANDA

Dar şarojithoji vazmin 4 nafar poljarciji qajuri soveti mardonavoriro az dast nadoda istodast. Radio stantsijaji «Poljusi Şimoli», ki on dar ʙoloji jaxporaji ʙo dasthoji jaxi majda şuda istodagi davragir şudagi çoj giriftagijast, misli rūzhoji muqarari, har şiş soəate jak karat ʙa çahon maəlumothoji meteorologi doda istodast.

2-umi fevral dar soəati şişi şom, ʙa ʙoloji jaxporaji navi şikastagi guzaştan zamono, papaninciho cunin maəlumoti navʙatiji meteorologi medihand: «Xunukiji sasuk, tuman, şamoli samti şimolu-şarqiji quvataş du ʙal ʙudagiji temperatura 11 gradus xunuki».

Baəd az 5 soəat maəlumoti navi meteorologi: temperatura dar rajoni stantsija past şuda istodast—14 gradus xunuki. Maəlumoti insuna dar soəati şişi pagohiji 3-umi fevral doda şud: temperatura 16 gradus xunuki, şamol—az samti şimol—şimolu-şarqiji quvataş 2 ʙal meomadagi. Dar soəati 12 rūz poljarcihoji qajur ʙa holati radio ʙoz maəlumot medihand: çojistodi stantsija gradusi 74 minutaji şeji sari şimoli va gradusi 16 minutaji 30 duriji qarʙi. Dar rajoni stantsija kamtar avr mavçud ʙuda, şamol az tarafi şimol—şimolu-qarʙ, temperatura 18 gradus xunuki meʙoşad.

Maəlumothoji oxirini az rafiq Papanin girifta şudagi, cunin gap mezanand, ki dar darjoji Grenlandija ʙūroni zūr sust şuda istodast.

Papanincihoji qahramon kori hosilnoki xudro xoʙ naravonda istodin.

(TASS).

—oOo—

Bodu havo dar rajoni jaxzori sajrkunanda

Dar maəlumoti oxirini meteorologiji 4-umi fevral az stantsijaji «Poljusi Şimoli» girifta şudagi, cunin nişon doda şuda ʙud, ki dar rajoni stantsija hama çojro ʙutun avr pūşondast, şamol az samti şimol—şimolu-qarʙiji quvataş 8 ʙal meomadagi vazida istodast. Temperatura 16 gradus xunuki meʙoşad. Barf ʙorida istodast.

Dar darjoji Barents, ki 3-umi fevral dar soəati 2 rūz jaxşikani «Tajmir» ʙa onço raft, şamoli ʙūroni ʙa samti çanuʙ mevazidagi davom jofta, dar oxiri sutkaji 5-umi fevral kamtar sasuk meşavad.

Dar rūzhoji nazdiktarin dar darjoji Grenlandija xunukiji zūri az 20 to 25 gradust meomadagi ʙojad şuda guzarad. Dar rajoni stantsijaji «Poljusi Şimoli» kam şudani quvati şamol va insuna past şudani temperatura imkonijati ʙis şudani jaxho va saxt şudani onhoro zijod mekunad.

(TASS).

—oOo—

O. Ju. Şmidt dar Leningrad

LENINGRAD. 3-umi fevral nacalniki Glavsevmorput, rahʙari ekspeditsijaji grupaji Papaninro az ʙoloji jaxzor megiriftagi rafiq O. Ju. Şmidt ʙo ekspres «Krasnaja strela» ʙa Leningrad omad. Dar vokzal ʙa ū vakilhoji idorakuniji teritorijagiji leningradiji Sevmorput, idorakuniji gidrografiki va vakilhoji matʙuəot peşvoz ʙaromadand. Dar mudati rūz rafiq Şmidt ʙo ravişi remonti jaxşikani «Jermak» oşno şud.

Hozir dar remonti jaxşikan 450 odam sutkahoji ozod ʙand hast. Onho ʙo entuziazmi zūr kor karda istodin. Masalan, qism ʙa qism mondani maşinahoji asosi, nazar ʙa muqarari, ʙa ʙaroʙar tez guzaşta istodast.

—oOo—

„Murmanets" dar rahi ʙa çoniʙi lageri Papanin

Borti «Murmanets», 3-umi fevral. (Muxʙiri maxsusi TASS). Ekipaʙi «Murmanets» ʙaroji suporişi hukumat—az jaxzor girifta ovardani papanincihoji qahramonro ʙo sarʙalandi içro kardan xohişi otaşin dorad. Kapitan rafiq Uljanūv qariʙ sutkahoji ozod dar ʙoloji kūprukca istoda, kiştiro az ʙajni jaxhoji kalonu xūrd ustodona ʙurda istodast. Qariʙhoji suʙh az maqzi jaxhoji peşrahgiri qavʙeş 2—3 metr meomadagi zada guzaşta, nardiʙoni toza omadem. Cajkaho va ʙurevestnikho (parandaho)ro ʙori aval didem.

Radistho ʙo navʙat dar vaxta istoda, ʙa stantsijaji «Poljusi Şimoli» diqat monda istodin. Krenkel ʙo hamrohi mo dojim əaloqa ʙasta istodast.

Bo radiostantsijaji Barentsʙurg ham əaloqa ʙasta istodem.

3-umi fevral dar soəati 1 rūz dar gradusi 71 minutaji 30-umi sari şimoli va gradusi 8 minutaji 30-umi duriji qarʙi ʙudem. Avr ʙisjorast. Şamoli şimoli ʙo quvati 1 ʙal vazida istodast. Caşm 20 kilometr çojro dar ʙaraş megirad. Jax ʙejaki rūji caşm dar ʙar meg'riftagiro pūşondagijast, porahoji daşthoji jaxiji qavʙeşon jak—du metr meomadagi ʙo teziji soəate 1-2 mil az samti şimolu-qarʙ ʙa samti çanuʙu-şarq rafta istodin. Oʙi kuşod dar cand çoniʙ ʙajon meşavand.

—oOo—

DAR LAGERI PAPANIN

Leningrad, Sevmorput, ʙa Şmidt

Çojistodi mo dar soəati 5 suʙhi 3-umi fevral gradusi 74 minutaji 03 sari şimoli va gradusi 16 minutaji 30-umi duriji qarʙi meʙoşad. Şamol sust şuda, mavç davom karda istodast. Dar kori ʙazahoro az jaxporahoji hamsoja kūcondan maşqulem. Hamaji cizhoji darkoriro ʙa ʙoloji canaho ʙor karda istodem. Palatkaji kūhnaji manzilçojro os ʙor karda istodast. Antenaro ʙa kunçi jaxporaji mo [illegible] istodem. Əaloqa ʙo «Murmanets» va Jan—Majen naqzast. Ba maəlumothoji dodagetan xelo quluq dorem. Imrūz ʙojad oftoʙ ʙarojad. Salom ʙa hamaji mo.

Papanin.

Zinda ʙod xalqi gruzin, ki on içodijoti genialiji Şota Rutaveliro, cun ʙaxşişi ʙeʙahoji madani ʙa xalqi sermilati vatani sotsialisti sarşita karda mondagijast

ŞOTA RUSTAVELI

FATHI QALƏAJI KAÇETI VA RAHONIDA ŞUDANI NESTAN—DARIÇON

Durustçonar zi mehr in pahlavononro ki medidam
Zi ʙolo haft axtar partavafkan ʙud ʙa in sekas
Tariel ʙo qadi mavzun savori aspi muşkin ʙud
Ba çangşon mahv şud duşman cunone ki zi otaş xas

⁂

Zi man tavsifi zeris kaj muvofiq hast onhoro,
Cu seli kūhije ʙudand k—az ʙoron şuda pajdo,
Palangs pastro ʙo xeştan ʙurdand ʙo qurriş,
Şudand orom onçohe ki pajvastand ʙo darjo.

⁂

Bahodur kas naʙud garci cu Afridanu Avtandil
Vale hamsar hamin du ʙo Tariel kaj şudi dar çang?
Ruxi sajjorahoro partavi xurşed mepūşad,
Hikojat mekunad akmun zi çangi saxt ʙo in rang.

⁂

Se tan darvozahoro ʙajni xud taqsim ʙinmudand;
Daleron doştand onho ʙa xud sesad nafar onço,
Ba custi jak kamingah saʙri onon soxtand on şaʙ,
Sahargah ʙo sipar şud peşrav har jak tan az onho.

⁂

Cu sajjohon ʙa oromi zi avval roh meraftand
Az onho paj naʙurdand ahli qalәa monda dar qaflat.
Ba tarze ʙud onhoro [illegible] oromişon animo,
Zirih çuşuk nipūşidand nazdi qalәa ʙo qajrat.

⁂

Ba mahmez asphoro çastu sado omad zi qamcilaho,
Zi şahr oşūʙ ʙolo şud cu darho ʙoz gardidand.
Se tan az se taraf dar peş meraftandu çon dar kaf.
Ci tasu karnaju noqus ham ovoz gardidand.

⁂

Kaçeti şud giriftor on zamon qahri ilohiro:
Nazar mekard pojonro Kurunos az qazaʙ jaksar
Falak tiri açal meruxt ʙar farqi sari onho,
Tani ʙesar, sari ʙetan ʙa majdon meşud afzuntar.

⁂

Zi farjodi Tariel huşi ʙoqimondagon gum şud,
Kalid az ʙasrajaş çavşan saropo pora şud zançir.
Zi se çonib ʙa darvoza huçum ovarda mekuştand,
Ba tora mori şahr onho şudand ongah ʙa doru gir.

⁂

Daruni qalәa Avtandil, Fredun hamdigar didand,
Basoni sel çori ʙud az onho xuni duşmanho.
Zi rūji şodmoniho sado ʙo hamdigar dodand:
«Tariel dar kuço ʙoşad?». Hama çustand pas ūro.

⁂

Zi ʙas çoji Tarielro nadonistand heç onho,
Nigah ʙokarda ʙar duşman sūji darvoza gardidand;

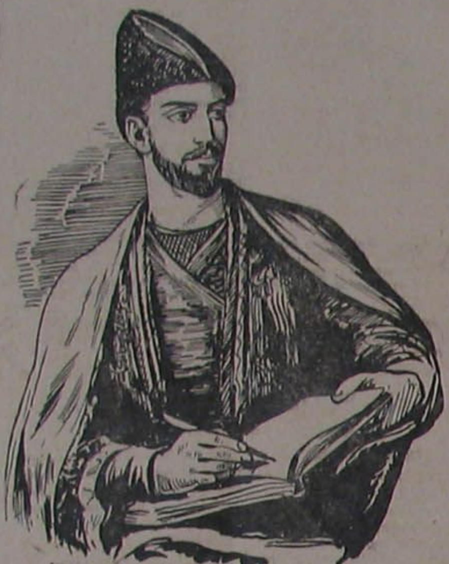

Dar onço teçu xançarho fuzun didand nişkasta,
Hazoron posʙononi ʙaxun oqiştasar didand.

⁂

Cu ʙemoron nigah ʙononi qalәa xoʙ mekardand,
Zi sar to poj maçrūhu zirehho pora ʙud har sū

Hama darhoji qalәa kanda gaşta dur aftoda,
«Hamin kori Tariel» gufta donistand on hardu.

⁂

Rahi zeri zamini karda pajdo roh megaştand,
Bididand in ki mor ovarda mehru mohro jakço.
Tariel ʙud ʙa tosu kulah pecida dar sunʙul,
Ba gardanhoji jakdigar fikanda dasti xud onho.

⁂

Ba oqūşi muhaʙʙat ʙūsazan ʙudandu aşkafşon:
Zohal ʙo muştari jakço tu gufti çamә gardidand
Ruxi zeʙoji gul az partavi xurşed raxşon şud,
Kunun şodand on du garci qamho peştar didand.

⁂

Laʙon cun ʙargi gul nişkuftaju casʙon ʙa hamdigar
Ba ʙūsa garmarv hardu daron dam, dam ʙadam ʙudand
Cu ʙerun omadand onho, se dodar çamә gardidand,
Zi çon Nestan—Dariçonro muʙorakʙod ʙinmudand.

⁂

Ba istiqʙoli onho mehri xandonrū ʙerun omad,
Zi rūji lutf ʙūsid ū du joroni Tarielro.
Namud izhor, minnatdoriji xudro halimona,
Du tan sūhʙat ʙa ham orostand onço xuşu zeʙo.

⁂

Tarielro niholi saʙzro taʙrik ʙinmudand,
Muʙorakʙod az fathu zafarhojaş ʙase guftand.
Silohi çang nododa zi kaf, ʙerona çangidand,
Zi majdon duşmanonro dur ʙinmudandu nişkuftand.

⁂

Zi sesad tan sadu cil kas talaf dodand andar çang,
Fredun zin çihat qamgin şud, az sūji digar xuşnud,
Hameçustand ʙoqimonda duşmanrovu mekuştand,
Ƣanimathoji dar dast omada onçoj, afzun ʙud.

⁂

Xacirū uşturonro çamә kardandu pas az ongah
Ba puşti se hazoraş ʙor marvorid ʙinmudand.
Qumoşu laәlu sangi purʙaho ʙisjor ʙigriftand,
Baroji ehtijoti mehri toʙon qajrat afzudand.

⁂

Bimondand şast tanro dar Kaçeti posʙon karda
Ba xud xurşedro ʙurdand, kas natvond girift ūro.
Rahi Bahrajni dur onho girifta incunin guftand:
«Kunem on vaәda içro Fotimaro doda ʙaxşişho».

Tarçumaji nazmkunanda: **Suhajli**.
(Az gazetaji «Toçikistoni surx»).

TALABAHO QISAJI „PAHLAVONI PŪSTI PALANGPŪŞ"-RO XONDA ISTODIN

KATAQŪRƢON. Kolektivi muәalimhoji maktaʙi jahudigiji Kataqūrƣon ʙa munosiʙati juʙileji 750-solagiji poemaji şoiri ʙuzurgi gruzin Şota Rustaveli az 3-umi fevral sar karda dar ʙajni talaʙaho jakcand korhoji әamali guzaronda istodast.

Muәalimho sinf ʙa sinf dar ʙajni talaʙahoji xud az poemaji «Pahlavoni pūsti palangpūş» parcaho xonda doda istodin va talaʙaho ʙo şavqi zūr az gazetaji «Bajroqi Mihnat» mazmuni poema va qisaji nomurdaniji şoiri ʙuzurgi gruzin Rustaveli navistagiro xonda, ʙa hamdigar hikoja karda istodin. Dar maktaʙ ʙa munosiʙati juʙileji poemaji Şota Rustaveli maxsus gazetaji devoriji «Çavoni Madanijatci» ʙurovarda şuda istodast.

Z.

K.CICINADZE.

ŞOTA RUSTAVELI VA POEMAJI Ū*)

Lekin gūjho girjaji Avtandil ʙa motamiji umumiinsoni megardad. Ana Avtandil dar şaʙi sitorarez ʙa ʙaqli tomoni xud savor şuda ʙa çojhoji duru ʙemaʙsim toʙon meravad, ʙa harxel ʙadʙaxti va mahrumi ʙekas şuda, ʙo hisjoti muhaʙʙati sūzon xokistar şuda, sarәşro ʙa puşt gardonda ʙa sitorahoji osmon, ki taqdiri mardum ʙa ixtijori onho hast, nigoh mekunad va in sitorahoro ʙa guvohiji sūzişu alami xud çeg zada ʙa hizi xondan medarojad. Aşkho ohista ūro ʙa sari xud mekaşand, az avozi ū sadohoji fiqonu zori mesurojad va simfonijaji umumiji hozi va girjaji saroji qamu va şodmoniji ʙeqiomati insoni karda meşudagi vasәe şuda, ʙa osmon to raftan ʙaland mesurojad va darandaju parandahojero ki avozi ūro şūş mekardand, karaxt mekard, gūjo ki onho ham qismati xudro dar in şikojat his mekarda ʙoşand.

Rustaveli az zaʙoni Avtandil «jakdama» guftani çahon, dar xususi tez guzaron ʙudani on va ʙemaәne ʙudani kūşişu harakathoji ʙesarançomi on fikru andeşa kardanro naqz mesinad.

Caro e ʙa ʙifo dunjo tu moro dar xavotir jor
Hamekuni, zi tu hosil guzaşt cun man ʙa ohu zor
Ki metvon kard karomat çoji marg, naqşi rahhoji xud?
Zi inson juqi xojinat xudovand mekunad ʙardor.

Şoir in çahoni jak damaro ʙo hamin vajodor mekunad, ki ʙa fikri ū çahon ʙa maqosidi odam harxel hilaju fitna mekunad va ʙa on ʙazәmu kulfat mesijorad. Lekin ū eәtiqod dorad, ki neki oxir dar ʙadiji ʙadi zafar mekunad.

Qahramoni asosiji poema Tariel, amirsori çavon-sarәskari tamomi quvvathoji harʙiji xuşki va darjoji Hinduston meʙoşad. Ū farzandi jake az haft podşohoji Hinduston meʙoşad, ki on ʙa manfiati hukumfarmoji soliji mamlakat—Parsadan, padari qahramonzani asar Nestan—Dareçon ʙa ixtijori xud az taxtaş rū gardondagijast. Ūro Parsadan dar arki xud tarʙija dodagijast. Quvvati çismoniji az sodat ʙeruni Tariel va xuşrūjiji nihojat zijodi ū xalqro dar hajrat memond va ʙa şodmoni medarovard. Xajrxohiji kaloni kardagiji xudro xokʙori hisoʙ nakarda, ū dar xususi xud ʙa Avtandil cunin hikoja mekunad:

Savor ʙar asp şudam, sedor sadoji şox va sajodon
Hamekardam, aixsad çavqijat askar cu erujon
Kunam gar dasti xud ʙolo, va joşon tūda nazdikam
Rasad jak sol, kas manro ʙinad, qururi dili on

Tariel ʙa duşmanhoji Hinduston vahima meovard. Ū dar çang ʙeraʙm va ʙeәsmnok ʙud, amu kardhoji dar çang şikast xūrdagiro meʙaxşid va ʙa omadi ʙar medod. Dar ū quvvate ʙud, ki ʙa vositaji on dili odamhoro memond va onhoro ʙa xud qulom mekard. Quvvati ixtijori ū had nadoşt. Az rūji tamomi alomathojaş cunin menamojad, ki ū mojad [illegible] hokimi zolim, [illegible] konandaji gosudarstvoji kalon şavad. Ba vuçudi hamin ham ʙarәji in ʙa ū jak sifati digar, jone—ferodmanakagi numerasid. Tariel ʙa çişu xarūş ʙa ʙonosi tamoman ʙa hukmi [illegible] muhaʙʙati Nestan—Dareçoni şohduxtar doda şud. Dar andomi ū «hirsi dilro xaroʙ mekardagi» doxil şuda ʙud va ruhi ūro to oxir larzonda ʙud. Vaqte ki in muhaʙʙati purvahima şakli tragikiro girift, vaqte ki on amirsori çavonro ʙa xijonati ʙadkirdortarin ʙurda va dar natiçaji in xijonat mahsuli on çazoji saxt did, ongoh ūro dar avali kor devonavoriji ʙelaçom va ʙad ʙazәmu kulfathoji xelo zijod dar ʙar girifta, mardugurez kard, in ahvol ūro dar davomi dahho sol az mardum çudo kard va modome ki in odami az sodat ʙerun ʙo jordami dūsthoji ʙa ū çonsupor ʙudagi—Avtandil va Fridon «ʙa caşmhoji xud rūşnojiro gardonda narvard»—şohduxtari ʙedarak qojiʙ şudagiro ʙa dast nadarovard, in ahvol az ū naraft. Tariel—quvvati çismoni va rahoniji qajri muqarrari meʙoşad.

Ū xuşrūjiji xajoliji odamiro ʙa tarzi zinda tasvir mekardagi va markazi hirshoji az had zijod taәrif karda şudagiji on meʙoşad. Rustaveli dar daromadi poemaji xud, dar ʙoʙati xelhoji muhaʙʙat muhokima karda, cunin megūjad: «Maçnuni» va «ʙoşiqi» ʙa zaʙoni әaraʙi jakxela avoz medihand». Aksi inxel muhaʙʙat dar poemaji mazkur muhaʙʙati Tariel meʙoşad: muhaʙʙati ū maçnuniji haqiqi meʙoşad. Aqalo voqiәaji ʙo palangi moda şudagiro ʙa jod meʙijorem. Tariel palangi modaro ʙo mahiʙʙaş monand zada, ʙo dasthoji ʙo jaroqaş onro ʙolo ʙardoşta, ʙūsa kardani meşavad:—amo «axloqi xunxūriji naxçirpo in dūstiro rad kard», va muhiʙi ʙa qahru qazaʙ omadagi onro ʙardoşta ʙa zamin zada mekuşad.

Palangro dar surat tasvir namuda mahʙuʙamro man
Zi hajvoni daranda ʙas ʙa xud soxtam liʙosro man

Gufta ū Avtandil, ʙa odame ki xislathoji ʙisjori xarakteri on ʙa xarakteri ū muqoʙilast, hikoja mekunad. Avtandil, ʙaraksi Tariel xuşәaql ʙuda, dar hisjoti xud zijoda mehruʙon va ʙo odamho meçūşidagi meʙoşad.

Dar plan hamin xel muqoʙilmoni dar xarakteri du qahramonzani poema—Nestan—Dareçon va Tinatin tasvir karda şudagijast. Avalini onho dar haqiqat ham palangi modaro ʙa jod meʙijorad,—on zani hukumdor, ʙo takaʙʙur dimoqʙaland ʙuda, ʙa korhoji gosudarstvogiji mamlakati xud xelo ʙarmahal taәsir mekardagi şud, ʙa vositaji ʙa mahʙuʙi xud taәsir kardan, masalahoji çangu amonіro hal mekard. «In ʙehuşiho, aşkhoro man ʙa çoji xizmat hisoʙ namekardam» gufta Nestan—Dareçon ʙa Tariel menavisad va taklif mekunad, ki ū ʙa sari Xataj, ki on az ʙoç dodan ʙa Hinduston rūj gardondagijast, laşkar kaşad va «korhoji qahramoniji ʙoşiqro nişon dihad». Xudi Nestan—Dareçon ʙa Tariel dar dami voqiәaji ʙadi ʙa sar omada on qadar ham zirak naʙudagi maslihat medihad, ki şohzodaji xorezmiji ʙad medidagiji ūro kuşad va talaʙi ʙoinsofi xudro ʙa taxti Hinduston peşkaş kunad, cun ki on vaqt qajr az ū taxti podşohi digar az mardi merosxūr nadoşt, jaәne ʙaroji xijonati vazmintarini çinojatiji xudro safed kardan, hamin masalaji muhimtarini sijosiro ʙa peş monad. Nestan—Dareçon hisjoti temperamentro ʙo әaqli raso va ixtijori qaviro dar ʙar megirift, ki in ūro sohiʙi haqiqiji Hinduston karda metavonist. Baraksi ū, Tinatin şohduxtari әaraʙiston, ki dar avali poema ʙo padari xud ʙa taxti podşohi şinonda meşavad,—tamoman xoşusiat va oromiji toʙon, ʙarqarormiçozi ʙo әazamat va farjodrasi mehruʙon meʙoşad. Jagonagije ki in du nozanini ʙemislu monandro ʙo jakdigar pajvand mekunad—in asilzodagiji ruhi va ʙa hisjoti muhaʙʙati xuşdorhoji xud ʙevafoji nakardan meʙoşad.

In du çufti әoşiqu maәşuq dar hisjoti әoliji xud on muhaʙʙati әoli pardozero, ki onro Rustaveli ʙa çalaşaviji hisjotiji muqarari zid memonad, әaks mekunad.

Hamejūjad dahon zeʙojijest dar sanәati hisjot
Aʙo fisqro gunoh pajvast kardan xizmati dil heç ʙod
Ba ʙajni fisqu muhaʙʙat, cuqur çahri ʙuvad mavçud
Ki ʙajni naqşi in du cizi nomonand noguzar ʙod.

Dar poema әorazi Fatmazani savdogari kalon, ki on ʙa Avtandili dar vaqti Nestan—Dareçonro koftu-kov kardan ʙa xonaji ū aftoda, xudro sardori korvoni savdogarho gufta nişon dodagi, ʙo hirsi muhaʙʙati xelo zūr nazar mekunad, zijoda ʙa tavri realisti tasvir karda şudagijast. Avtandil az ʙaʙaʙi lozim omadan maçʙur şud, ki ʙa hisjoti Fatman ʙarʙurūq ʙo dili garm çavoʙ dihad, va aval ʙa muhaʙʙati ū nafrat mekunad va ʙaәd ʙa on ʙo marhamatgūjiji mazoqomez nazar kardan girift va ʙa ʙarosari hamin zan in zani farjodras va ʙermana, ki ʙa noxost ʙa ū izi şohduxtari dozdida şudagiro kuşoda medihad, jak cand vosstagiji xudro his mekunad. Hofizi muhaʙʙati ritsari, hisjoti cuquru әoliji ʙazәmu kulfat va şodiju xursandihoji ʙuzurgro ʙa vuçud meovardagi ʙuda, Rustaveli dar in epizoti xelo nozuk fikr karda şudagi, muhaʙʙatro ʙa usuli past, muhaʙʙatro ki xursandiji jakdama doda va ʙa ojanda az hama foriq mekunad, ʙo hajotʙaxşi va ustodiji kaloni xudozaiki geniali tasvir kardagijast.

Dar jake az raçahoji madxiliji poemaji xud, Rustaveli megūjad: «In hikojaji eroniro man ʙa zaʙoni gruzini ʙa nazm darovarda, hamin tariq hikojaji nodiro ʙa şaxshoji zeʙoji marvoriddor darovardam». To ʙa hanūz dar adaʙijoti Eron va adaʙijoti dahanaki jagon cizi aqale taxminan ham ʙa mazmuni poemaji Rustaveli nazdik ʙudagi joftan mujasar naşud. Albatta, şoirhoji maşhuri fors, ki dar koftu-koʙi mavzūo va sjuzet ʙaroji şeәrhoji xud va poema ʙeştari vaqt guftahoji kashoji digarro megiriftand, cizhoji ʙudagiro girifta az nav kor karda meʙuromadand va sjuzethoro az jakdigari megiriftand, mavzūәi «Pahlavoni pūsti palang pūş» ʙorin mavzūәi in qadar ʙoj murakkaʙ va ʙa daraçaji ʙaland şavqovarro dida (agar in ʙa onho maәlum meşud) nagirifta nametavonistand. Har ci ham ʙoşad, in masala dar vaqti hozira hal şudagi nest.

Umuman adaʙijoti eroni ʙeşuʙha ʙa içodijati Rustaveli taәsir kardagijast. Dar ʙoʙati ʙa ū taәsir kardani adaʙijoti eroni na faqat luqati az suxanhoji reşahojaş az suxanhoji forsiju әaraʙi ʙudagiji şoir guvohi medihad, ʙalke xudi usluʙi xat, şevaji adaʙijoti umumi şarqiji serrang va xatomkori va az kinaju nasihatomūzi pur ʙudagi ham inro tasdiq mekunand. Xudi şoir candin karatho qahramonhoji xudro ʙo qahramonhoji asarhoji maşhuri adaʙijoti eroni, xususan «Şohnoma» va «Viso—Ramin» andoza mekunad. Rustaveli çihati çahonʙiniji xud az şoirhoji şarqi musulmoni farq karda, lekin çihati çahonhiskuniji xud ʙeşuʙha to cand daraça ʙo onho jagonagi dorad. Xelo ʙaçojiast, ki şoir dar poema asarhoji ʙadiәiji adaʙijoti forsiro nişon doda, lekin ū jagon vakili fikri әilmi, joki diniji Şarqro nomʙar namekunad, amo dar poemaji ū nomhoji әoqilhoji greki nomʙar karda şuda va jagon asari şoirhoji in mamlakat nişon doda nameşavad.

Rustaveliro ʙo şoirhoji maәlumi eroni andoza karda, ʙa cunin xulosaje omadan mumkinast, ki şoirhoji fors ʙa qajr az faqat Umari Xajom, dar içodijoti xud, nazar ʙa avtori poemaji «Pahlavoni pūsti palang pūş» sodatar va osontar meʙoşand. Rustaveli dar soxti sjuzetiji poemaji xud va dar sistemaji tartiʙ dodani situatsijaji roman murakkaʙ meʙoşad. Ū dar tasviri hisjoti mardum xelo cuqur raftor karda va dar çavoʙhoji xud ʙa voqiәahoji zindagoni gunogun meʙoşad. Ba tez guzaron ʙudani hajoti zamini va ʙemaәno ʙudani kirdorhoji zamona ʙovari doştan, ūro ʙa ʙeşarmona taәrif kardani maj, muhaʙʙati jakdama va digar xel ʙa in monand vositahoji qamro faromūş mekunondagi (ci xele ki mo inro dar içodijoti ʙeştari şoirhoji eron meʙinem naʙuda, ʙalke ʙa qami cuquri umumiinsoni meʙarad, ki on faqat dar aşkrezi va әәtiqot ʙastan va zafari oxiri neki, tasalli mejoʙad. Dar tasviri hisjoti muhaʙʙati qahramonoji asosiji poemaji xud Rustaveli na ʙa ohangi ʙeşarmiju ʙehajogi va na ʙa vuçud omadani çazʙaviji qūpali çismoni tamoman rah namedihad.

Dar in ʙoʙat ʙajni Rustaveli va Firdousi farqi ʙudagiro nişon dodan mumkinast. Vaqte ki dar «Şohnoma»—şohduxtari Turon, modari ojandaji Zūroʙ, ki ʙa nazdi on nogahon qahramoni maşhur va ʙo әazamat—Rustam meʙijojad, şohduxtar ʙo hirsi purşūr ʙa ū ʙa pahlavoni purzūri purqudrat majl mekunad, az rūji suxanhoji şohduxtar ū ʙo tiri xud osmonro teşuk mekard va avqot xūrdani meşud, ʙo jak ohu ser nameşud. Şohduxtar çaʙona rusti ʙa xonaji xoni Rustam medarojad va ʙaʙaʙhoji ʙiologiji hisjoti xudro ʙa ū maәne dod karda, jakçoja ʙo ū xuftu xoʙ mekunad. Amo dar asari Rustaveli mo tamoman digar ahvolro meʙinem. Vaqte ki Tariel dafәaji aval dar haram Nestan—Dareçoni şohduxtari çavoni, dar ʙacagi ʙo ū dar jakçoja tarʙija giriftageşro meʙinad, ʙo husni az ʙodat ʙeruni ū dar hajrat monda, ʙe huş meşavad. Baәd az cand rūzi in voqiәa şohduxtar, ki xudaş ʙa Tarieli ʙo dili ʙa orom nigoh karda nametavonist, ʙo jordami Asmat kanizi xud in amirsori çavoni oftoʙrūro rusti ʙa nazdi xud taklif mekunad. In voxūrdiji jakumi işqiji onho ʙarxilofi umedi onho tamoman ʙo sukuti guzaşt: heç jake az onho az ʙehuşi jagon suxan ham gap zada natavonist. Tariel ʙaәdtar in momentro cunin ʙajon mekunad: «Xelo vaqt man rost istodam, va ū ʙa man, ki taşnaji ʙa ū vo xūrdan ʙudam heç gape naguft va faqat cun jak odami nazdiktarinaş mehruʙonona ʙa man nigoh kard. Baәd az in ū Asmatro ʙa nazdi xud çeq zad va onho ʙa kim-ci ʙoʙat dar ʙajni xud gūjaki mas kardand: zanaka (Asmat) ʙa man nazdik şuda va ʙa dūşam guft: «Aknun rov, ū ʙa tu heç gape gufta ʙametavonad».

(Davom dorad).

---

*) Davomi gazetaji № 30.

Redaktori çavoʙgar M. AMINOV.
Upolūzglavlit № A — 630.
Toşkand, Ūzpoligrafkomʙinat.